

Gered door een stem

Youssef, in daklozenkringen ook wel Jezus genoemd, zonderde zich jarenlang af in een park. Daarna begon hij een nieuw leven. 'Het was een wonder eigenlijk...'

TEKST PETRA HUNSCHÉ · FOTOGRAFIE MAYANNE KÖNST

Een dialoog:

'En Youssef, jij werkt echt van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat hè?'

'Jahaaa.'

'Je hebt ontzettend veel werk, wanneer ben je eigenlijk vrij, écht vrij?'

'Ik ben altijd vrij, nu ben iek vrij eigenlijk, jij ziet mij wel werken, maar nu ben ik met vakantie, iek ben vrij.'

'Hahahaha.' (beiden)

'Maar ik bedoel, heb je weleens een vrije dag, dat je helemaal niks hebt, niks!'

'Jaaaa, ik begrijp wat jij bedoelt, maar iek ben écht vrij zoals ik hier nu ben.'

'...'

'Oké, ik ga je helpen... zaterdagmiddag werk ik niet en zondag.'

'Dus dan ben je zonder agenda?'

'Hmmm jaaa.'

'En wat doe je dan?'

'Hoezo, wat doe ik?'

'De hel in mijn buik'

Youssef is een geliefd gezicht in hulpverlenerskringen. Hij werkt in de keukens van Makom en helpt ook elders bij de opvang van allen die dakloos, illegaal, gek, of zwaar verslaafd door de stad zwerven en hulp nodig hebben. Hij werkt onafgebroken en met grote inzet. Een interview is alleen mogelijk onder protest en dan nog onder het werk, of meefietsend door de stad. Vanaf De Straatklinders bijvoorbeeld, het daklozenkoor waar hij als muzikant bekwaam de tamboerijn bespeelt. Youssef voelt zich honderd procent thuis onder de berooiden en ontheemden. Iets anders dan helpen op straat wil hij niet meer. Vijftien jaar geleden, op zijn dierendertigste, zag hij het licht.

'Op die leeftijd heb ik afgerekend met de alcohol en niet alleen daarmee, maar ook met het stelen, de drugs, het vechten, de haat... ik heb alles in een zak gestopt en bij de vuilnis gezet, in de goede container hè, netjes weggedaaaáán.' Youssef praat niet, hij zingt. Als-ie eenmaal op gang komt, stromen de woorden mooi van klank en ritmisch zijn mond uit.

'En hoe kwam dat?'

'Hoe kwam dat? Hoe kwam dat?'

'...'

'Ik hoorde een stem in mijn hoofd, die stem zei heel duidelijk: stop met alcohol, je leven gaat kapot. Het was een wonder eigenlijk. Ik leefde toen op straat, in een tent in het park, en deed alle dingen die iemand doet die dronken leeft. Toen ik de volgende dag wakker werd, was ik die stem weer helemaal vergeten. Toen begon ik weer te drinken en na twee of drie maanden weer dezelfde stem: hé, stop, niet goed voor jou, en weer werd ik wakker, vergat ik de stem en ging verder met alcohol. In het begin was de stem lief en positief, maar later werd die stem een beetje machtig: oh, wil jij niet stoppen met drinken?'

En ja hoor, op een dag werd ik wakker in de ochtend met de hel in mijn buik, alles brandde, ik had overal pijn, ik kon niet meer zitten, niet meer liggen, ik was aan het huilen en wist niet meer waar ik het zoeken moest. Het was echt de hel, niemand kan dat navoelen, alleen als je het zelf hebt meegemaakt. Ik dacht: ik moet naar het ziekenhuis, en ben naar de Kruispost gegaan; ze gaven me een brief voor het Onze Lieve Vrouwe, daar zei de dokter: je blijft, en vandaar brachten ze me dezelfde avond naar het Sint Lucas Andreas, waar ze

me een infuus gaven en morfine.

Toen voelde ik de pijn naar beneden wegtrekken vanaf mijn hoofd. De volgende ochtend werd ik wakker met dezelfde pijn en dat duurde een paar dagen, alle vergif van de alcohol die ik had gedronken kwam eruit, pas daarna kon ik weer wat water drinken en uiteindelijk vertelde de dokter mij: alles is oké, je organen zijn goed, maandag mag je naar buiten, naar huis, maar geen alcohol meer.'

Filosofielessen

Onderweg van De Straatklinders naar de keukens van Makom vertelt Youssef dat hij het tegenwoordig te druk heeft om zijn hobby's nog uit te oefenen. Het brede fietspad van de Wibautstraat biedt gelukkig de ruimte voor een goed mobiel gesprek. Vroeger schilderde hij veel en niet onverdienstelijk in het atelier van Makom. Ook volgde hij de filosofielessen in het Kerkeluis op dinsdagmiddag. Wachtend voor het stoplicht, op de brug naar de Ceintuurbaan, vertelt hij heel blij te zijn met zijn vaste vrijwilligersbaan bij De Regenboog en het logeeradres dat hij kreeg, een etage die hij sinds een paar jaar met twee anderen deelt.

Tot die tijd woonde hij in een hoofdstedelijk park. Na een jarenlange zwerftocht door Europa koos hij ervoor om in Amsterdam te gaan leven. 'Ik voelde hier de grootste vrijheid, tolerantie, minder controle', zegt hij nu. Youssef werd in 1963 geboren als het zeventiende kind in een Algerijnse familie waarvan de vader genoeg geld verdiende om twee vrouwen te trouwen. Na de middelbare school probeerde hij enkele beroepen uit, maar raakte opstandig door de hiërarchische structuren die hij overal tegenkwam. Ook voelde hij zich benauwd en gecontroleerd door het milieu waarin hij opgroeide. Toen zijn vader hem naar de militaire academie stuurde, was het bekeken. Na een vakantie in Spanje besloot hij te vertrekken en in 1984 was het zover. 'Ik had

eigen
#07
wijsheid

'Ik heb afgerekend met de alcohol en ook met het stelen, de drugs, het vechten, de haat... ik heb alles in een zak gestopt en bij de vuilnis gezet'

heb ik mijn leven veranderd. Ik nam afstand van alle foute vrienden met wie ik dronk. Ik pakte mijn tent en deken en ben naar een ander park verhuisd. In de middag zocht ik een kerk op en deed mee met het middaggebed, dat was de Krijtberg.

Na de kerk ging ik meteen terug naar het park en bleef daar tot de volgende morgen, want ik had eten en drinken en ik voelde daar altijd een kracht aanwezig, vlak boven mijn hoofd. Ik zag daar de natuur leven op een manier die niemand anders kon zien, het leek fantasie, maar voor mij was het de realiteit. En omdat ik nuchter was, ontdekte ik ook mijn eigen gedachten.'

Zo leefde Youssef drie jaar in zijn eentje in het park en bezocht alleen 's middags een middagdienst, soms een katholieke, soms een van een andere gezindte. 'De natuur in het park was heel aantrekkelijk en mooi, ik voelde een verbinding, bijna een verslaafdheid, ik dacht steeds: ik moet terug de natuur in. Elke keer kwam daar die kracht, die zei: ga maar een beetje rennen, bewegen, dansen, en ik pakte mijn blokfluit en ging spelen, niet voor mensen, voor geld, nee, ook voor de planten, voor de natuur... en elke dag was een les, een wijsheid, elke dag kennis, gewoon door mij, liet de geest mij alles zien, van alles, van sterren, van de maan, van de wolken...'

Er klinkt heimwee in zijn stem en hij kijkt door het grauwe en gebarsten keukenraam van Makom omhoog naar een dunne streep lucht boven de huizen. Dan weer helemaal vrolijk: 'En toen ik genoeg geleerd had, toen pas zei de geest: je moet de boodschap aan de mensen laten zien, laten zien wat ik jou heb geleerd. Over geestelijk leven en jezelf beheersen. En vanaf die tijd was de communicatie heel makkelijk, alles ging vanzelf...' Youssef, in daklozenkringen ook wel pastor of Jezus genoemd, verblijft hier zonder papieren, maar daarover kan hij zich niet druk maken: 'Mijn leven is tijdelijk en ligt in Gods hand. Ik neem alles zoals het komt en ben er klaar voor.'

wat geld gespaard, een visum was niet nodig, alleen een paspoort en een ticket voor de boot.'

Geld verdiende hij door muziek te maken op zijn blokfluit. 'Eten was ook geen probleem, het belangrijkste was de slaap. Toen ik in 1992 in Amsterdam aankwam, had ik geen slaapzak, niets. Na twee nachten wakker liggen moest ik echt iets doen. Ik had een mooi park gezien, met leuke natuur, en door de muziek maakte ik kennis met mensen die zeiden: als je een tent zoekt, moet je naar het Waterlooplein. Daar kocht ik voor vijftien gulden een tent.

Daarna ging ik naar de zusters van Moeder Teresa en kreeg van hen een deken. Ik zette mijn tent op in het park

en ging weer naar de stad om bij de zusters te eten. En dan alcohol kopen en terug naar mijn vrienden in het park, ik voelde mij helemaal goed. Maar ik ben van nature zo: ik wil ook iets teruggeven. En de zusters zeiden: we hebben iemand nodig om groenten te snijden om zeven uur 's morgens. Dat heb ik drie jaar lang gedaan.'

Foute vrienden

In de keuken van Makom vertelt Youssef, zijn woeste kroeshaar in een professionele staart, onder het roeren van de soep, hoe hij uit het ziekenhuis nuchter terugkeerde naar het park. 'Toen wist ik dat ik echt moest stoppen, dat was de boodschap, door een wonder eigenlijk